

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összekötésben levő hird. irodák
 arrendményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSÉK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. NOVOTNY ERNŐ.

FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetések s a reklámclókat a
 kladóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

A Magyarországi Munkások
Rokkant- és Nyugdíjegylete.

Egészen csendben a nagyközönség által alig észrevéve működik ez az egyesület, mely fennállásának 20 éves múltja alatt valóban egy mustármagból vájt terebélyes fává, melynek gyökerei ma már behálózák az egész országot, s jótéteményeit már is kb. 2300 rokkant munkás és 600 árva élvezi heti 10—12 korona segélyben.

Időszerűnek tartjuk az egyesületről megemlékezni a lévai fióknak nov. 2-ára kitűzött rendkívüli közgyűlése alkalmából, melynek tárgyát az alapszabályok tervezett módosításának megvitatása s a lévai fiók állásfoglalása fogja alkotni, de időszerű a nyilvánosság előtt azért is tárgyalni az egyesületről, mert annak valódi célját nemcsak a kívül állók, de részben maguk a tagok is gyakran nem- vagy pedig félreismerik.

Az egyesület annak a szociális öntudatra ébredésnek köszöni létezését, mely a szellemi és testi munkások között a múlt század második felében életregyult. Az egyesülésben rejlő erő felismerése, a szervezkedés szükségé, az egymás támogatása erkölcsi kötelességének érzete adta meg az impulzust az egyesület megalapításához, mely az 1893-ik évben történt meg. — Az egyesület eleinte lassabban, majd később mind hatalmasabb arányban fejlődött, úgy hogy ma az egyesület fennállásának 20-ik évében a tagok száma meghaladja a 170,000-et, vagyona pedig a folyó év végével el fogja érni a 12 millió koronát.

Az egyesület segélyezési céljának megfelelően nem áll az életbiztosítási intézetek veszélytáblázatának alapján; elenyésző kis heti 20—30 filleres befizetések mellett 10 évi tagság után 8—12 korona heti segélyt ad rokkant tagjainak, 40 évi tagság után pedig 12—17 korona nyugdíjat fog élvezni minden tag tekintet nélkül arra, hogy rokkant-e vagy sem. A befizetésekkel arányban nem álló ily nagy segély, melynek ellenmond minden veszélyességi táblázat és statisztika, kezdettől fogva sokakban felkeltette a bizalmatlanságot az egyesület életképessége iránt. Különösen más nyugdíjegyletek részéről sokszor és heves támadásokban volt része az egyesületnek s gyakran elhangzott a jósolat, hogy az egyesület a mai alapokon nem életképes, s pár év alatt össze fog omlani kötelezettségeinek súlya alatt.

Mindezek a támadások és jósolatok

habár tulzottak és a legnagyobb részét rosszhiszeműek voltak is: nem nélkülöztek minden alapot. Tény, hogy az eredeti alapszabályok annyira liberalizmussal s ideális életfelfogással lettek megalkotva, hogy azokra a való életnek rá kellett cáfolnia, s az egyesület első decenniumának elteltével, mikor a segélyezések esedékessé váltak, csakhamar érezhetőkké lettek azok a hézagok, amelyeken az emberi gyarlóságok, a kapzsiság és haszonlesés beférkőzött, hogy az eredeti ideális célokat szolgálom kívánó segélyezési egyesületből jogosulatlan hasznót szerezzenek. Leginkább kihasználta az egyesület liberalizmusát azok a köz- vagy magánalkalmazásban levő hivatalnokok és munkások, kik életüknek derekán tul érezni kezdvén munkaképtelenségük és nyugdíjjogosultságuk közeledtét, — sőt sokan már mint rokkantak — beléptek az egyesületbe, fizették 10 évig a csekély kis heti 20—30 fillért, s a 10 év elteltével mint nyugdíjas munkaképtelenek bejelentették igényüket a heti 8—12 korona segélyre. Természetesen ily viszonyok között az egyesületnek gondoskodnia kell épen saját emberbaráti szociális céljának megővése végett, hogy egyesek nyereszke-dési üzemei ellen magát megvédelmezze. Bár ma még igen távol áll az egyesület attól a veszélytől, hogy kötelezettségeinek eleget tenni nem tudna, hiszen a múlt 1912-ik évben kb. 1.600,000 koronával gyarapodott az egyesület vagyona, mégis már jóelőre gondoskodnia kell arról, hogy a viszszaélések kizárassanak, s az egyesület csupán a kitűzött célt szolgálja.

Megnehezíti az egyesület számítását az, hogy hasonló alapon egész Európában nem áll fenn egyesület, s így statisztikai adatok és arányszámok nem állanak rendelkezésre. Az egyesület által felkért matematikusok tehát egyedül s kizárólag az egyesület 20 éves múltjának adataira támaszkodhattak, amik természetesen valószínűségi számítások eszközésére és arányszámok felállítására csak korlátozott pontossággal alkalmasak. A végzett számítások eredménye a véleményt adó dr. Goldziher Károly műegyetemi tanár jelentése szerint az, hogy az egyesület életképes, azonban az alapszabályok a tagok felvételei, a segélynyújtások s a heti befizetések tekintetében némileg módosítandók.

Különösen kívánatos, s az egyesület jellegének legjobban megfelelő lenne az, ha a tagok többsége a fiatal, az életet most kezdő munkásnemzedékből kerülne ki. Nem tudjuk eléggé

hangsúlyozva felhívni iparos és munkástársadalmunk tagjainak figyelmét erre az intézményre s ajánlani nekik, hogy tanoncaikat és segédeiket buzdítsák az egyesületbe való belépésre, sőt segélyezzék őket, hogy abban bennmaradhassanak. Minden munkás észrevétel nélkül, minden megterhelhetőség nélkül tekintélyes járadékot biztosíthat magának megrokkánása esetére, vagy öreg napjaira.

Az alapszabályokat módosító közgyűlés december hó 8-án fog Budapesten összeülni, s bizonyára nagy többséggel fog keresztülmenni a módosítási javaslat. A lévai fióknak közgyűlése minden bizonytalanság nélkül abból az emelkedett szempontból fogja a kérdést elbíralni, amely elősorban s mindenképp az egyesület valódi hivatását és célját tartja megvalósítandónak, s azokat a gyönyörű eredményeket, amelyekre az egyesület már is hivatkozhatik, s azt a szinte kiszámíthatatlan nagy jelentőséget, melyet különösen a magyar kisiparos és munkásosztályra nézve ez az egyesület jelent, nem téveszti szem elől akkor, mikor már is előttünk áll az egyesület múltjának büszksége, az a hárommillió korona, mit már eddig rokkant és árva segély gyanánt kiszolgáltattott.

Dr. Novotny Ernő.

Kultúregyesületeink és az iskola.*)

Ha igaz, hogy nyelvében él a nemzet, akkor a magyar nemzet, mint nemzeti állam igazán csak 1848-tól kezdve az. Addig csak annyiban az, hogy intézményeit a magyar nemesség alkotta és mert ebben a nemességben megvolt az összekötő kapocs, a faji érzés. Volt idő, amidőn azt a magyar nyelvet csak a paraszt, úri nemesi kuriákon meg a kocsis beszélte csupán. Nem művelte, nem törődött vele senki. A nemzeti érzés nem jutott kifejezésre a magyar nyelv művelésében, fejlesztésében, főleg terjesztésében. A hivatalos nyelv a holt latin volt. A tudományokat latinul művelő és latinul is tanuló, az országgyűlésen latinul beszélő és a törvényeket latinul alkotó uraink végére ráesszméinek és az 1790 évi országgyűléstől kezdve vagy egy fél évszázad alatt nagy erőfeszítést vitt végbe nemcsak a társadalom, hanem az országgyűlés is, hogy a magyar államot nyelvében is teljesen magyarrá tegye.

Saltus non datur in natura, ugrás nincs a természetben. Bizony nincs. Addig, míg az a főúr pallásjoggal bír, jobbágyait meg

*) A Léva-vidéki róm. kath. népnevelők egyesületének f. évi október hó 2-án tartott közgyűlésen felolvasta Kántor István, az egyesület társelnöke,

mint a gabonaszemet össze-visszavegyithet-
te volna tetszése szerint, ha akarják főura-
ink, legfeljebb egy század alatt nyelvben
is egységesé teszik az egész nemzetet. Volt
essükben! A paraszt, nem lévén a nemzet-
test része, emberszámba is alig jön, legfel-
jebb arra jó nekik, hogy minél többet ro-
botoljon. Nem tették, pedig volt rá hatal-
muk. És azt, amit ők közel egy évezred
alatt elmulasztottak, azt a késő utódoknak,
akik nagyon is korlátozott eszközökkel ren-
delkeznek már csak, nagyon nehéz helyre-
pótolni. Ma amidőn minden nemzetiség faji
öntudatra ébredt, amidőn a dicszavók az
ő parányi államalkulataik mellett is a nem-
zeti öntudat által sarkalva csodás sikereket
értek el, — talán lehetetlen is. A szlávok
ezen előhaladása, nemzeti önértetének nagy-
mértetű megnövekedése megdöbbent és gon-
dolkozóba ejthet. És a sikerek nyomán őri-
ásilag megduzzadt faji összetartózkodás,
faji érzés ellen, mely ami nemzetiségi né-
pünk lelkében is lángra gyúlt, harcolni ti-
táni küzdelem; amidőn nincs is más fagy-
verünk, mint a kultúra. Győzni meg csak
oly kultúrával lehetséges, hogyha az a kul-
tura oly nagy, oly hatalmas, főleg pedig
olyan szükséges, hogy nélküle e hazában
boldogulni nem lehet. Ezen kultúra által
pedig legyen a magyar jellege érc, szive
nemes, gyának teremtő gerince meg alkos-
son nagy és dicső dolgokat, hogy a magyar
oly magas piedesztálon álljon, melyre e
haza többi népe bámulattal tekint föl. Le-
gyen ez a magyar kultúra az a kimerithet-
len kincsesháza, melyből az emberiség
legértékesebb javait merítik. Akkor kívá-
natos lesz az előtt a nem-magyar anya-
nyelvű honpolgár előtt a magyar kultúra
és törekedni is fog azt elfogadni, megsze-
rezni, hogy része legyen a boldogulásban.
Későn kezdtük, de hiszen jobb későn mint
soha.

1867 óta számbeli túlsúlyra is szert
tettünk mi, a magyarság és a magyar
nyelv gyorsabb, eredményesebb elterjedése

T A R C A.

Hogy vége már . . .

Nagy, messze rónák hűs ködén keresztül
Egy fehér ruha jár az udvaron . . .
Halkau szivemre száll egy régi emlék,
Mintha ma lenne, látom, hallgatom.

Kis fehér ruha jár a kerti úton
S egy öreg hárs borul rá, régi zöld mohás . . .
Óh az az emlék nekem úgy fáj,
Hogy emlék maradt, szomorú, csodás.

S egy öreg hárs borul rá, régi, roskatag;
Róluk mesél és tudom, visszavár . . .
Óh meg ne mondja neki soha senki,
Hogy nem igaz, hogy vége, vége már . . .

Dávid László.

„Csak őszi időben . . .“

Irtó: Farkasné Sipos Erzel.

„Mikor a madarak tarló felett szállnak,
Mikor a virágok színtelenné válnak . . .“

Vannak emberek, akik szeretik az őszt,
én azonban nem szeretem. Az őszt hasonló
egy rossz, irigylelkű emberhez; mert min-
dent elvisz tőlünk, ami szép, ami kedves
nekünk.

Hiszen csak nem régen is, itt a nyi-
tott ablaknál varrogatva, örömmel hallgat-
tam, hogy a telefondróton mint csicsereg-

— kivéve a városokat — még mindig nincs
meg. Nagy oka van ennek! Ezen okok tár-
gyalása már politikai térre tartozik, ami
nem az én mesterségem, meg e helyre nem
is tartozik, azért betartom Apelles mondá-
sát: „Maradj a kaptafánál.“

Az iskola az igaznak, a halálig terje-
dő tanidővel bíró nagy életiskolának csu-
pán bevezető előcsarnoka, melynek néhány
lépcsőjén tanuljuk a járást, hogy az életis-
kola megszámlálhatatlan meredek lépcsőze-
tein haladni tudjunk. Aki pedig vigyázat-
lan, az legurul és egyre mélyebbre bukik.
Az iskolát, a magyar iskola feladata az is,
hogy azt a nem-magyar ajkú gyerme-
ket oda vezesse a magyarság lépcsőzeté-
hez és az első fokokra felsegítse. Ma-
gyar érzést, magyar szívet, magyar gondol-
kozást kell bele nevelnünk és meg kell ta-
nítanunk nemcsak a magyar beszédre,
hanem a magyar nyelv szeretetére is,
hogy örömmel siessen oda és a többi
magyar közt ne mint idegen, hanem test-
vérek közt érezze magát. De a magyarság
életlépcsői még a meredek közt is a
legmeredekobbek közé tartoznak. Még a
fajmagyar is elfárad, elernyed: elveszti a
jövőben, a boldogabb jövőben való hitét,
ha nem támogatják, nem serkentik, nem
lelkésítik őt azok, akiket az isteni gondvi-
selés anyagilag, szellemileg a többi fölé e-
melt s akiknek ez okból könnyű a feljutás.
Hát még mennyivel inkább szorul erre a
testvéri támogatásra az a köztünk haladó,
idegen anya szülte, de magyarnak nevelt
testvérünk! Egyesüljenek tehát a nemzet-
kiválasztottjai és legyenek a többinek tá-
mogató, segítő, lelkesítő és a csüggedőknek
serkentő vezetői. Erre való a magyar kul-
turegyesületek.

A magyar kulturegyesületek gyűlései-
ről híven beszámolnak a lapok, de a leg-
több lap mégis elhallgatja azt a magyar
szívet oly fájdalmasan érintő tény, hogy a
gyűléseken kevesen, bántóan kevesen ves-
nek részt azok közül, akiknek úgy anyagi,

tek az én kedves kis pajtásaim, a fecskék
és imé a csúnya ősz azokat is elűzte tőlünk.

Pedig hányszor megtörtént, hogy ad-
dig-addig csicseregtek, míg a varrótú hely-
lyett tollat vettem a kezembe, s egyszerre
mintha Áomország minden bájós tündére
itt susogott volna a fülemben . . .

Oh mint szeretem a magánynak ezt a
csendes óráit, mikor elfeledjü nézni az
óramutatót s mikor odakünn nem érdekel
semmi.

És a piaci zaj, odakünn a lárma,
Idebenn mintha mind halk zenévé válna.

Az őszből csak az esőt szeretem. Azt
a halkszavu, panaszos koppanást az abla-
kunkon, mely mintha egy magányos, elha-
gyott lélek, szeretetet esdő, szomorú üdvö-
lete lenne a messze távolból.

Hanem mikor künn járok a letarolt
mezőn, úgy érzem, mintha egy sivár, üres-
lelkű emberrel beszélnék. Ilyenkor még az
erdő meséjét sem értem. Pedig máskor mi-
lyen színes, tarka, szép meséket susognak
a fenyők, hová én mindig olyan örömmel
jövök.

És az ideo ősz utolsó napsugaras mo-
solyában annyi a szépség, annyi a fenséges
nyugalom . . .

Önkéntelenül eszembe jön, hogy hány
ember életében a szeles, erős tavasz s a
forró, perzselő, viharokkal teli nyár után,
csodaszép, nyugalmas ősz szokott jönni,

mint egyéb körülményei lehetővé teszik a
megjelenést. Hiszen talán ez kötelességük
is lenne. Vagy a magyarság érdeke nem
az ő érdekük első sorban? Nem nekik kel-
lene e megragadni minden alkalmat, hogy
ország-világ előtt tüntessenek vele, miként
ebben a hazában a magyar az úr? A szü-
letés, a vagyon, a tudomány arisztokratái-
nak elárasztani kellene minden egyes ilyen
gyűlést, hogy lássák a bel- és külföldi ellen-
ségeink, hogy azt a tündöklő fényt, azt a
ragyogást, amit a rang, a tudás és a va-
gyonosság kifejtteni képes, az mind-mind a
magyaré. Minden egyes ilyen gyűlés egy
országos ünnep lenne, melynek fénye bera-
gyogná a magyar eget annyira, hogy a
nagy és intenzív fény a külföld figyelmét
is ránk irányítaná. És valamint a nap, mely
sugarait szétöleli a föld legkisebb sugába
is a nyomába élet és földi boldogság fakad:
ilyen napjai legyenek a magyarságnak az ő
kulturegyesületei, amelyek bevilágítva a
haza legelrejtettebb zugába is, fényugara-
ikkal életet, magyar életet fakassanak
mindenütt.

Folyt. köv.

Harc az egyke ellen.

Szívesen visszük a nyilvánosság elé
Barsvármegye árvaszéki elnökének Dr.
Kiss Mihálynak f. évi szeptember havi je-
lentését s a Közigazgatási bizottságnak arra
hozott határozatát, mert biztató jelét lát-
juk benne annak, hogy a közigazgatási
hatóságok keresik az utat és a módot, hogy
az egykeknél, ennek a társadalmi rákfené-
nek elenszerét megtalálják.

Nehéz a küzdelem ellene, mert az okok
gazdaságiak és erkölcsiek, s így csak hos-
szú és fáradságos munka hozhatja meg az
eredményt. Ehez a nagy nemzetmentő mun-
kához sorakoznia kell a hatóságoknak, egy-
háznaknak s egyeseknek gyorsan és határo-
zottan, mert mint az alábbi jelentés adatai
is bizonyítják, egy újabb emberöltő múltán
a magyarság megzűzedelev fog élni a
Garam partján.

Mikor már a jövőtől nem várunk semmit
és csendesebbek a vágyak, szelidebbek az
álmodok s az érzéseink sokkal igazabbak és
tartósabbak.

Lehet azonban, hogy én azért nem sze-
rettem az őszt, mert érzem, hogy az én éle-
tem őse olyan szomorú, olyan borongós
lesz, mint volt eddig is. Hiszen, a legked-
vesebbet is az ősz vitte el tőlem! Istenem!
pedig hányszor könyörgöttem szokogva az
Úr oltára előtt: Uram nem kérek tőled
kincset, gazdagságot, csak őt ne vedd el
tőlünk!

És még is elvitte . . .

És mikor már mindenki tudta, hogy el
kell menie, nekem volt annyi lelki erőm,
hogy mosolygva oda üljek az égya mellé
és meghallgassam az ő terveit a jövőre
nézve.

És én nem zokogtam fel, pedig tudtam
én már akkor is, — hogy az a rózsásra
festett jövő nekem nagyon elhagyatott, na-
gyon szomorú lesz.

Valahol olvastam, hogy vannak a bú-
nak olyan pillanatai, melyért egy ezredévi
élv kevés.

Én már tudom, hogy vannak.

Mikor egy üres koporsót behoznak
hozzánk, hogy pár óra múlva abban a ko-
porsóban el vigyék tőlünk mindent.

Vagy mikor a temetőből visszajövünk,

11946—913. szám.

Közigazgatási bizottságnak

Helyben.

Folyó évi szeptember havi jelentésemet következőkben terjesztem elő.

A vármegye árvaszéke 8 rendes, 6 rendkívüli, 2 teljes összesen 16 ülést tartott.

Elintézetést nyert

1. Rendes ülésben	—	288 drb.
2. Rendkívüli " —	—	9 " "
3. Teljes " —	—	2 " "
4. Ülésen kívüli " —	—	590 " "
5. Elnöki " —	—	41 " "

Összesen 930 drb.

Az iktatóba beérkezett 1052 drb.

A kiadóban leírás végett szétosztott 596 drb.

A vármegyei árvaszék elnöke a községi gyámügyi közigazgatás megvizsgálását az óhaji, zsitvabessenyői, barsbessői, barafüsi, alsóváradai, csatai, tekéri, zselizi, málasai, barsendrédi, nagysáói, garamszentgyörgyi és vámosladányi körjegyzőségek s Nagysáói nagyközség területén eszközölte.

Es alkalommal a gyámoltak és gondnokoltak nyilatkoztatása nyert kiigazítást, a jelentkező felek panaszai lettek meghallgatva, s a községi eljárárok minden egyes gyámolt és gondnokot személyi és vagyoni viszonyaira nézve lettek kikérdezve.

A községi eljárárok tagjai a gyámügyi közigazgatás és a gyermekvédelem feladatainak buzgó teljesítésére lettek kitanítva.

A tanköteles korban álló siketnéma de bárgyuságban nem szenvedő gyermekeknek 8 éves koruk elterével a kórműzabányai siketnéma intézetben való elhelyezésére lettek az eljárárok figyelmeztetve.

Beható kitanítást nyertek az eljárárok a fiatalok büntetések megmentésének mikéntje tekintetében is.

A törvénytelen gyermekek létszáma a megvizsgált 1 nagyközség és 13 körjegyzőség területén 516, legnagyobb a létszám a Nagysáói körjegyzőség területén vagyis 149, mit a nagyszámú cigányságnak teik leginkább tulajdonítani, S.óóó községben azonban a 29 törvénytelen gyermekből egy sem cigány, a mi koros társadalmi állapotokra mutat.

As elhagyottá nyilvánított gyermekek létszáma 86. Legnagyobb a létszám Garamkőla községben vagyis 11.

Ezen alkalommal kötelelességemnek tartom

milyen végtelen pusztaság, üresség fogad minket, pedig minden a régi helyén van, csak egy ember ment el közülünk, csak egy szék maradt üres az asztalnál.

Es mikor utoljára diszitjuk tel a sírját az ő kedves virágaival, mikor a temető kapujából hányzóra visszamegyünk, elbucszni tőle, hogy aztán ott hagyjuk őt árván és eljőjjünk ide, egy idegen városba, idegen emberek közé, azzal a biztos tudattal szívünkben, hogy itt sem vár ránk más, csak küzdelem és bánat.

Es hogy mennyi bánat! . . .

Egy kedves, jehérpap ismerősöm — aki még sokkal jobban szerette a könyveket mint én — ezt mondta nekem: Nézzé, én az emberi lelket egy tiszta üveglapnak képzelem, amit ha teledobnak is sárral, piszokkal az emberek, a tiszta üntudat könyvnyűvel mindig ragyogóvá moshatunk.

Es hogy milyen igaza van! . . .

Es most takarjuk be gyengéden azt a sebet amit szó nem gyógyít meg soha, s amit az ősz szomorú melancholiája újra sajgóvá tett, mert:

„Vannak sebek bús könnyel öntözöttek,

Amikre titkos lilomcsók pereg . . .

Eyhén, szeliden, sőtlan megésmított,

Légy bársny—ujjal illetett sebek . . .”

a közigazgatási bizottság figyelmét a lévai járás színmagyar lakossággal bíró községeinek területén szombetünöleg mutatkozó egygyermekrendszer gyászteljes tüneményére kikerüni.

Egy futólagos tekintet az 1910. évi népszámlálás adataira már azt igazolja, hogy 1900-tól 1910-ig terjedő évtizedekben a lévai járás területéhez tartozó

Alsóvárad körjegyzőség területén	76 lélekkel
Alsószecsei " " "	19 " "
Málasai " " "	121 " "
Ujbarsai " " "	90 " "
Vámosladányi " " "	24 " "
Zselizi " " "	251 " "
Barsendred község " " "	26 " "
Hölvány " " "	19 " "
Kissaló " " "	77 " "
Oroszka " " "	43 " "
Garamdamásd " " "	33 " "
Gr.-vezekény " " "	46 " "
N.- és Kissaró " " "	138 " "

963 lélekkel

fogyott a magyar lakosság.

Hogy micsoda pusztulást jelent az egygyermekrendszer, erről akkor győződünk meg legbátályosabban, ha két egykés magyar község népességi viszonyait két hasonló nagyságu megyebeli tót község népességi viszonyaiival összehasonlítjuk.

I. Az 1900-iki népszámlálás szerint volt:

1. Alsóváradon — — 366 lakos

kik között a 19 éven alóli korosztályokhoz tartozó volt — 112 "

2. Oromfaluban — — 368 "

kik között a 19 éven alóli korosztályokhoz tartozó volt — 196 "

Az 1910. évi népszámlálás adatai azt igazolja, hogy

1. Alsóváradon 366-ról 316-ra szállott

le a lélekszám, vagyis 50 lélekkel fogyott.

a tankötelesek száma pedig 24 volt.

2. Oromfaluban 368-ról 445-re emelkedett a lélekszám, vagyis 77 lélekkel szaporodott, a tankötelesek száma pedig 74 volt.

II. Az 1900-iki népszámlálás szerint volt:

1. Alsószecsen — — 610 lakos

kik között a 19 éven alóli korosztályokhoz tartozó volt — 200 "

2. Kissalón — — 619 "

kik között a 19 éven alóli korosztályokhoz tartozó volt — 295 "

Az 1910. évi népszámlálás adatai azt igazolja, hogy

Nagy Pánt keresem.

Hátal fordult a nyár a színes világnak,
Az aranyerdőre rászakadt a kőd.
Eszakról, nyugatról, jönnök nagy, bús árnyak
És a fény, az illat messzire szökött.
Halkan összebuzrad az erdőnek mélye,
Hervadt koronáján átsüvölt a jaj.
Hajlongva könyörg a szélnek, hogy kimélje.
De a felelet rá barsány gúnykacaj.

Kunyhómat bezártam. Az erdőbe jött m,
Térdig az avarban tiprom a rögöt.
Könnyező felhőraj kavargó fölöttem,
Nagy, ősi bánat s'r a hátam mögött.
Leikemben megcsendül elmúlt édes álom,
Mint távoli zene halkak, csendesen.
S míg a tarlott ésvényt analógva járom,
Nagy Pán birodalma nyomát keres m.

De az aranyerdő, a Nimfák tavaja,
Mint alátöközt vár, komor és kihalt.
Míg omló falát az ősi eső hántja,
A hét ágú sipon nem hallani dalt.
A nap sugarának kéléje tépázva,
Még a fényes dél is szürke és kopott.
Mindent elborított az őz fakó máza,
Mint a terhes gond a ráncos homlokot.

A nagy Pán istennek hangos bi odalma,
A csend országá lett, mint a temető.
Ifjuság, Szerelem, a tündérek halva,
Hervadt rózsákon dörzsölte szemfedő.
És miutba valaki sirdogálva járna
A füllembé csendül: bús, halk rekviem.
Lefutok sietve a patak partjára,
Egy halott nadárka uszik a vízen.

Nagy Pán elünt. Kacér nimfák és najádok
Nem dobálnak rózsát a bokrok mögött.
Lombjarritkult fákön át messzire látok,

1. Alsószecsen 610-ról 596-ra szállott le a lélekszám, vagyis 14 lélekkel fogyott, a tankötelesek száma pedig 48 volt.

2. Kissalón 618-ról 705-re emelkedett a lélekszám, vagyis 86 lélekkel szaporodott, a tankötelesek száma pedig 99 volt.

Itten két-két egyenlő nagyságu faluval van dolgunk, de míg a két magyar lakosság Alsóvárad és Alsószecse a vármegye legtermékenyebb földjével dicsekszik, addig a két tót lakosságú Oromfalú és Kissalónak határa a legterméketlenebb kavicsos talajjal bír a mégis a két gazdag magyar falu lakossága 10 év alatt 64 lélekkel fogyott meg, míg a két szegény tót falu lakossága 10 év alatt 163 lélekkel szaporodott.

Amennyiben az egykének elhatalmasodása egyenesen fenyegető arányokat mutat a fentjelzett lévai járásbeli körjegyzőségek és községek területén: — a legkomolyabb megelőzés tárgyává teendő az, vajjon a rendőrizgatásnak, nevezetesen a közegészségügyi rendszetnek hatósági szervei nem vehetnének e gátat az egygyermekrendszerrel kapcsolatos bűnös üzemeknek hivatalos kötelesegeiknek lelkiismeretesebb és buzgóbb teljesítése által!

Még inkább kell azonban azt fontolóra vennünk, hogy miután az egykének igazi kútforrását az imponderabiliák világában, a vallás erkölcsi élet szabályokat lábbal tipró önzésben, birvágyban és élvhajzásban — kell keresnünk: vajjon az egyházi és tanügyi hatóságok befolyásának fokozása által nem volna e lehetséges az egygyermekrendszer tovább terjedésének gátat vetni.

Tekintetes közigazgatási bizottság! hatodizben tartottam meg a lévai járás területéhez tartozó alsóvárad körjegyzőségben a községi gyámügyi közigazgatás helyszíni megvizsgálását, de soha sem jártam még át annyira lelkeset a sajgó fájdalomnak és mélységes hazafiai gyászának érzete, mint a jelen alkalommal, midőn Alsóvárad községnek siri csendet mutató teljesen kihalt utcájában, a földműves lakosság tükörablakos cífrán kifestett háza előtt: — a más falu utcáinál annyira megzokott zajongó gyermeknép helyett — sírhalmok bekerítésére használt drága vasrácsokat megláttam!

Ösmagát temeti el a lévai járás magyar földműves népének színe java — a rovidlátó önzésnek birvágyának és élvhajzászatnak temetőjébe.

Fonnyadt, sárga pázsit, rajt hideg kőd ül.
Ott hever a földön a bőség szardja
Kincsből kifosztva pusztán, üresen.
A hétágú sipot cinesen a ki fujja . . .
De miénk is, ugy sem hallja senki sem.

Halvány Hesperidák selyemfátyolából
Ring a bokrok egy-két tükösképe zsal.
De a szüzeket mind elnyel a távol,
Tipegő nyomukra leltem nem talá,
Halhatatlan nagy Pán, halandó lettél-e?
Órok ifjú Nimfák megölt az idő?
Nevetek, remegve kiáltom az éjbe,
És a hang, mely visszacseng oly rémitő.

Ott a bérletökön nem hangzik a látma,
Nem Olympus az már, csak kopár hegység.
Nincsen ott senki sem, a ki engem várna,
Tüzetem eloltom, én is elmegyek
Halhatatlan nagy Pán, elmegyek utánad,
Én is itt hagyom a sárga berkeket,
Mindennütt azt kértem, merre hajt a bánat,
Ez a roppant világ merre rejteget?

A nrkykővár: csak zajos lábirintján
Leikemet bezárva, sírva ballagok.
De bus lett az élet! Bús hazug és hitvány,
Elvesztették fésük mind a csillagok.
A szép, aranyarcú bíjos istenököket
Ide csalogatta a köröngöget.
Még el sem feledték a fényes mezőket,
Sápadt valamennyi, sápadt és beteg.

Járok álmodozva az utcákat bujva,
A nagy Pánt keresem; mégis reszketek,
Hegy egyszer véletlen valamely lebuja,
Mikor nem is várom, ő rá lehetek.
A hol fonnyadt Nimfák új világuk élnek
S labzsojják kacagva a kéjek borát,
Kopott, piszkos frakban megvakulva föl,
A nagy Pán veri az deska zongorát.

Kereák János.

Alsóvárad község földműves gazdáinak fényes vásárosos kerítései és pompázó vásárosos kapui határjelszői annak a gyászteljes temetőnek, melybe az egykés magyar földműves nép a magyar nemzet és haza jövőjének legszebb reményeit temeti el.

A vármegye közigazgatási bizottságának tagjai közé tartoznak a vármegye területén működő hatóságok főnökei, vármegyénk társadalmi és gazdasági közéletének vezetői.

Ezen férfiakhoz fordulok én az utolsó hivatalos körútamon szerzett benyomások közvetlen hatása alatt, s intézem hozzájuk azon kérelmet, méltóztassanak a nemzetünk jövőjének temetőjeként szereplő lévai járásbeli magyar földműves községek szinmagyar népszerűségének megmentésére szolgáló eszközök kiválasztásához és megteremtéséhez a kezdeményező lépéseket megtenni.

Aranyosmarót, 1913 október 9-án.

Dr. Kiss Mihály,
elnök.

51—913. szhoz.

V é g h a t á r o s a t :

Baravármegye közigazgatási bizottsága megkeresi a róm. kath. barsi főesperesi, valamint a református barsi főesperesi hivatalt, misserint az egygyermekrendszernek a lévai járásbeli magyar földműves nép sorában pusztító rákfenéjével szemben a vallás-erkölcsi oktatás tényezőinek fokozott mértékű érvényesítésére iránt saját hatáskörükben intézkedni sziveskedjenek.

A lévai járás főszolgabíráját utasítja Baravármegye közigazgatási bizottsága, hogy járása magyar földműves nép által lakott községeinek területén kiserje figyelemmel az okleveles szülésznek működését, s a rendelkezésére álló hatósági orvosok igénybevétele mellett törekedjék kinyomozni azt, vajjon az egy gyermek rendszer fentartása körül kik lennének bűnös főzmelkek terhelhetők? nevezetesen tegye állandó megfigyelés tárgyává, hogy koraszülés vagy megszelhajtás folytán hány férjes nő halálozik el járásának magyar földművesnép által lakott községeiben?

Megfigyeléseinek s szerzett tapasztalataink, valamint tett intézkedéseinek eredményéről jövő évi január hó végéig s a jövőben és minden év január havának 31-ig tegyen ide kimerítő jelentést.

Miről:

- 1) Bogisich Mihály c. püspök prelatius kanonok, barsi főesperes Esztergom, —
- 2) Patay Károly ref. barsi főesperes és lelkész Alsószecse, —
- 3) Varga József esperes plébános Nagysalló, —
- 4) Báthy Gyula esperes plébános Gr.újfalú, —
- 5) Lévai járás főszolgabírája, —
- 6) Dr. Karafiáth Márius th. fő- és járási orvos Léván, értesítettnei rendeltetnek.

Kelt Baravármegye közigazgatási bizottságának 1913. évi október hó 14-én tartott üléséből.

Keltz Gyula,
főispán, elnök.

K ü l ö n t e t é k

— **Törvényhatósági bizottsági tagválasztások.** A törvényhatósági bizottság választott tagjai fele részének megbízatása a f. év végével megszűnővén, a következő 69 választott bizottsági tag fog kielépni a törvényhatósági bizottságból: — A lévai választókerületben Bendy Endre, dr. Mocsy Ába, Tokody István és Weiss Benő. — A nagysallói kerületben Balogh János, Guttmann Károly, Gaál Dániel és Kiss Ernő. — A zselizi kerületben Schöpllin Kóbert, Suba Lajos, Szabó András és Szedlacsék János. — A nagykislaki kerületben Juhász Máttyás, Lócsay Imre és ifj. Szűcs András. — Az ujbarsi kerületben Brakó András, Koczab Frigyes és Farkas József. — A vamosladányi kerületben Kiss Gyula, Nemeth János és Sallós István. — A garamasbólysi kerületben Jonefcsék Gé-

za és dr. Vicssek Ferenc. — A verabélyi kerületben Mészár Benedek és Svarba István. — A hulli kerületben Reidner Gyula és Závodszky Ödön. — A barsbaracska kerületben Kosa Andor és Markovics Kálmán. — A nemcsényi kerületben Botka Ödön és Kosztolányi István. — A nagyhercegenyi kerületben Baiiga József és Kugler Lajos. — Az alsószecsesényi kerületben Brumcsek Pál és Raibovszky Endre. — A kistapolcsányi kerületben Budai Tádé, Schramm Antal és Taxner Béla. — Az aranyosmaróti kerületben Csikkell József, Pető Bertalan és dr. Pongrácz József. — A garamszentbenedeki kerületben Jaksich Dezső és Pál Miksa. — A pálosnagymezői kerületben Csillár József és Schafferdecker Ferenc. — A szarnocai kerületben Kaldrovics József és Lukács Gyula. — A geletneki kerületben Majerszky István, Polacsék János és Truszka Antal. — A járosyarmati kerületben Felmayer Ágoston és Kaveschán Nándor. — A luttalai kerületben dr. Gonda Peter és Mihályi Mihály. — A garamszentkereszt kerületben Grosch Adolf, Kabina József, néh. Vetzsl István és Zipszer Lajos. — Az oszlányi kerületben Hyross Janos, dr. Poitzner Miksa, dr. Pongrácz Gyula és Ujváry Máttyás. — A körnőbányai kerületben Bakman Gyula, Palkovics Emil, Raáb Károly, Schindler József és Víz Ferenc. — Vegül az ujbányai kerületben Bocsek Károly és Csernák László. — Azonkívül a garamszentbenedeki kerületben Bende István elhalálása t következtében betöltendő még egy bizottsági tag s az 1916 év végéig terjedő megbízatással. — A közgyűlés ezen üresedésbe jutott és ez év végéig esetleg megüresedésbe jutó tagági helyeknek további 6, illetőleg 3 évre leendő betöltésére a vármegye alispánját, hogy a legtöbb adót fizetők nevjegyzékének közzététele után a választások határnapját ki fogja tűzni.

— **A lévai szinpártoló egyesület ma — vasárnap — d. e. 11 órakor tartja a városháza közgyűlési termében alakuló közgyűlést.** Az alapítók élen álló **Belcsák László** kir. közigazgatási következő felhívást bocsátotta ki: Régióta nyílt kérdés a lévai nemzeti színeszet ügyének megoldása. Állandó a panasz egyrészt a közönség részéről a színtársulatok színvonalá, az előadások hiányos rendezése, a díszletek, ruhatárak hiányossága miatt — másrészt a színgazdák részéről, kik a közönség részvételenségére, az anyagi erőik hiányára hivatkoznak, mint a bajok forrására. A kettős panaszok orvoslása céljából már évek óta szándékozik Léva város intelligenciája a színeszet iránt érdeklődő, a színeszetet támogató közönséget tömöríteni és szervezni, hogy így egyrészt a közönségnek a mindenkori szintársulattal szemben támasztható jogos igényei kielégítését végezt mint egy személy eredményesebben léphessen fel, másrészt, hogy a mindenkori szintársulat anyagi feltételei biztosítottassanak. A kettős célhoz vezető szervezet csakis a lévai szinpártoló egyesület lehet, melynek megalakítását a közvélemény közzésegítségére tartja. Ennek a szervezetnek létesítését vettek tervbe az alapítók, kiknek nevében van szerencsem t. Cimet 1913 évi október 19 ikének d. e. 11 órájára a városháza közgyűlési termében tartandó alakuló közgyűlésre meghívni azzal a kéressel, hogy ezen alkalomra a színeszet ügye iránt érdeklődő ismerőseit is meghívni sziveskedjék. — Az alakuló közgyűlés tárgysorozata: 1.) közgyűlési elnök megválasztása, — 2.) az alapszabályok megalkotása, — 3.) a tiszttakar, választmány és színgügyi bizottság megválasztása. — Kelt Léván, 1913. október 13. Az alapítók nevében tisztelettel: **Belcsák László.** A mai nappal megválasztó szinpártoló egyesület működésének eredménye elé nagy reménnyel nézünk, mert meg vagyunk róla győződve, hogy az alapítók az egyesület megteremtésével közönségünk régi óhaját is valószínűleg meg.

— **Elnöki székfoglaló.** Az aranyosmaróti kir. törvényszéknek újonnan kinevezett Elnöke hivatalos székfoglalóját tegnap d. e. 10 órakor a törvényszék főtagyálási

termében tartotta meg, melyen megjelentek a törvényszék bírái, ügyészek, járásbírák, a hivatalok kezelő személyzete teljes számában. A lévai kir. járásbírák és ügyvédek közül is többen vettek részt a szép alkuszon.

— **Városi közgyűlés.** — Léva város képviselőtestülete tegnap d. u. 4 órakor a néh. Rácz János halála folytán megüritült közgyűlés — város gazdai állás betöltésére végezt tisztújítószeket és rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés — városgazdai állásra **Kucsera József Bodó Sándor és Kaveggia Károly** adták be pályázataikat. A választás eredménye ként **Bodó Sándor 45, Kaveggia Károly 23, Kucsera József 2** szavazatot kapván **Bodó Sándor** a közgyűlés városgazdai állásra megválasztott. A rendkívüli közgyűlés további tárgysorozataként a polgármester bejelentette hogy a hatásköri bíróság f. hó 13 án tartott tárgyalásán kimondotta, hogy az ujházak pótdadójának kérdésében a döntő szó nem a belügyminisztert hanem a közigazgatási bíróságot illeti. A közgyűlés további folyamát jövő számában közöljük.

— **A barsi ref. egyházmegye** Léván 1913 november hó 6. és 7. napján rendkívüli közgyűlést tart, amelyen az újonnan megválasztott tisztikar és tanácsbírák a hivatali esküt letenni. A közgyűlés után az egyházmegyei bíróság fog ülést tartani.

— **A Lévai Sportegylet** miután a f. évi és hó 11-én egybenívott közgyűlés a megjelölt tagok csekély száma miatt nem volt határozatképes, közgyűlést f. hó 13-án d. u. 5 órakor tartotta a lévai kaszinó terebeben a megjelölt tagok számára való tekintet nélkül.

— **Mentőtanfolyam városunkban.** Dr. **Virostek Győző**, a budapesti önk. mentőegyesület főorvosa, a kerületi iparfelügyelőség felhívására mentőtanfolyamot rendezett e hó 13-án és 14-én Léván. Az előadó főorvos ki az első napon a sérülések beközlésére, nagyobb vérzések elállítására, törések és ficamodások körüli eljárás tőr és maróssavak által történt égési sebek, a rákövetkező napon pedig a tetshalottak, akasztottak, vízbefulltak elterkelítése és a mérgezők alkalmiavai szűkegtes első segélynyújtás oktatása képeztek, végeztül a betegek elszállítására szolt az előadó. A tanfolyamon résztvevők sok jót és hasznosat tanulhattak az ott előadott és bemutatott példákbl, mivel azt az előadó főorvos hogy könnyen megérthetően ismertette, hogy a halgatók az első segélynyújtással, sok jót tehetnek bajba került ember tarsiáknak, az orvos megérkezéseig. Kar, hogy a hasznos és tanulságos előadásokat oly kevesen keresték fel, pedig még anyagi megterhelhetéssel sem járt a helybeliek részéről; annál inkább dicserőleg kell szólnunk a környékbeli kiküldöttek megjelenéséről. A tanfolyamon a kir. iparfelügyelő záróbeszede fejezte be ki köszönetet nyilvánította az előadó főorvosnak az igazán hasznos előadásokert.

— **Járvány az iskolákban.** A nagykálnai ref. iskolában a vörheny, a szanaszafai r. kath. iskolában pedig a roncsoló toroklob levén fel, továbbá a szarnocai állami és r. k. kincstári elemi népiskolát, valamint az óvodát járványosan telepett vörheny miatt — a vármegye alispánja a nevezett iskolákban a tanítást beszüntette.

— **Szimfoniai hangverseny.** A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszterium fenntartása alatt álló állami Országos Szimfoniai Zenekar 1913. évi október hó 26-án (vasárnap) este 8 órakor Nyitra, a Vármegyeház dísztermében **Crus István** főispán vednökege alatt **Kun László** igazgató karnagy vezetése mellett 60 tagú művésztetéttel **Szimfoniai hangversenyt** rendez. Műsor: 1. Goldmark: **Sakuntala** nyitány. 2. Volkmann: II. Szerenád, F-dur. 3. Chovan: **Rapszodia.** 4. Csajkovszky: VI. Szimfonia. (Paisique). 5. Berios: **Rakóczi-induló.** Hangverseny után az étteremben társasvacsora és esetleg tánc. Jegyek válthatók: Huszar István könyvkereskedésében, Nyitra (Vak Botyan utca). A hangverseny tiszta jövedelme **vármegyei kulturális és jólétegyeztető** fordítja s szert felújításokat is közönettel fogadnak.

— **A bars megyei jegyzők nyugdíja.** A beügyminiszter jóváhagyta Barsvármegye leutóbb módosított jegyzői nyugdíjszabályrendeletét. A nyugdíjiszámítás alapjául jegyzőknél korpótlékkal 2000 koronájig emelkedhető 1600 K. fizetés és 600 K. lakbér, segédjegyzőknél évi 1000 K. fizetés szolgál.

— **Hirtelen halál.** Megrendítő gyorsan végezte be életét ifj. Kocz István, egy lévai, 36 éves, szorgalmas, fiatal gazda. E hó 13-án szántani ment a földjére s munkakönsben szívszélhűdés érte, úgy hogy holtan esett a szárazába. Ugy talált rá felesége, ki ebéd után mivel férje szokása ellenére hasa nem jött ebédre, a mezőre ment érte. Holttestét e hó 15-én helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett. Korai elhunytát ifju felesége és három kis árvája siratja. Nyugodjék békében.

— **Kinevezés.** A kegyestanítórindkormányza — mint örömmel értesülünk — Sinkovits Ferenc kegyestanítói főgimnázium tanárt a lévai főgimnáziumban helyettes igazgatóvá nevezte ki. — Gratulálunk a szép kitüntetéshez.

— **A postalgazgatóság és a kolera.** A befügyminiszter körrendelet bocsájított ki a kolérának valamely községben való előfordulásáról a posta és távirdaigazgatóság értesítése tárgyában. Ugyanis a kolera ellen való védekezés érdekében tett intézkedések között kiváló jelentőségű az a rendelkezés, amely a kolera fertőzött községekben állásfoglalás árú forgalmának korlátozására vonatkozik. Ezen rendelkezés kiegészítésére vonatkozik a most kibocsájított körrendelet, amely meghagyja a törvényhatóságoknak, hogy a kolérának valamely helyen való előfordulásáról, ha nem az illetékes posta- és távirdaigazgatóság is értesítendő.

— **Fizet-e pótdátot a tanító?** A néptanítók tanítói javadalmak után községi pótdátóval nem terhelhetők meg. Iskolai adóval sem, mert ez is községi pótdátónak tekinthető. (2753—1898. köz. ig. bir. végzés és 1876. évi XXIX. t. c. 27. §-a). Megyei pótdátó fizetése alól csak az állami tisztviselők mentesek. Utadó fizetésének kötelezettsége alól pedig csak a 600 korona fizetést meg nem haladó tanítók mentesek, tehát tulajdonképpen senki, mert ma már ilyen tanító nincs. Betegpótdátó pótdátó is köteles fizetni a tanító.

— **Elvirágozott rózsákat** le kell nyerni, a mint már nem szépek, ugyanis a rózsavirágot szárálva együtt a legközelebbi szemig le kell vágni az ágról. Ez alkalommal egyuttal a rózsabokor alakját is rendbe lehet hozni, hogy koronája tetszetős legyen. Le kell vágni a száradásnak induló vagy a szél által letört ágakat. El kell távolítani azokat, melyek egyáltalán nem hoznak virágot. A nagyon is kinyúló ágakat rövidebbre kell nyerni, hogy az alak szépsége meg legyen. Az egyésmást keresztetű ágakból azt kell eltávolítani, amelyek az alakra hátrányos. Nagyon erősen fejlődő thea- és noisette-rózsák ágait a 10 és 15 levél között kell megkurtítani, ha szép koronát akarunk alakítani. A lényeseit ágakból lehet dugványokat készíteni. A dugvány 2—3 levélhosszal elegendő, tegyük egy oly cserepbe, mely alul törmelékkel, jó földdel és felett egy kis homokréteggel legyen megtöltve. Jól öntözzük meg a szután helyezük el egy féltárnycs melegágyban, mely zárva tartandó. Ha kellő nedvességet kapnak itt a dugványok, hamarosan gyökeret vernek.

— **Tolvaj kínál.** Mióta Kína kőstársaság lett, ferde szemű, sarga arcú fiait elárastják az egész világot s apró kezi munkákat árulnak. Egy ny messziről elszármazott kínai, névleg Csen-Jao Fon Oroszkára betévedt a héten Bárszony Kornél cukorgyári tisztviselő házába, hol apró szobrokat kínált s mikor távozott, vele együtt eltűnt egy aranylánc is, amelyet a tulajdonosa 300 koronára becsült. Nyomban jelentést tett a csendőröknek, kik az álmómszon csakhamar elfogták, a láncot is nála megtalálták. A sarga bűnöst behozták Lévára, hol 3 napi fogházat kapott. A megroánult kínai azt hitte, hogy ezért legalább

is egyik kezét fogják levágni s így mikor megmagyarozták neki, hogy mi lesz a büntetése, arca kiderült s nagy hálálkodással köszönte meg.

— **A lévai mozi** mai műsora sem marad mögötte a mult hetieknek, most a híres Pathé-Freres párisi cég felvételei csak nem mind. A rendes Pathé újságon kívül lesz vígjáték, bohózat és dráma. A vígjáték címe *Mariska babája*, a drámáé *Egy hercegnő kálváriája*. Mindkettő nagy hatást fog kelteni, mert a legjobb francia művészek játszik szép természeti felvételben fogják bemutatni a modern Romát és környékét. — Szerdán ismét lesz mozi, amikor is az egyes képek között az olasz Bazzá nővérek fogják több táncukat bemutatni.

— **Menyni lehet a hushoz a nyomtaték?** A földmivetésügyi miniszter 1911. évi május hó 12-én kelt 44.400—III—1. sz. rendeletében a husvágási és huskiméresi szabályrendelet a alkotásáról és átdo/gozásáról rendelkezve, szóról-szóra a következőket mondja: „Célszerűnek látszik továbbá ezen szabályrendeletben a marhahas kiemlése alkalmával adható nyomtaték mennyiségét megállapítani. E kérdésben legheylesőbb akként intézkedni, hogy a pecsenyehushoz, valamint leveshushoz közül a levesnek való haterzínhez legfőlegbb tíz százalék, a többi husfeleséghez pedig legfőlegbb öt százalék nyomtaték adható, míg a vékony oldalashoz és vállhoz nyomtatékokt adni tilos és hogy nyomtatékok csupán lábcsontok és a fejnek csontos husrészei, továbbá az ugynevezett tarja csontrészei, vagy vese, máj, lép, szív és tügy adhatók.“ Így szól a kormányrendelet, amely azonban meg ez eddig nincs betartva. Tessék ezt a nyomtatékokt otthon megmérni, hogy hány százaléka az a tiszta husnak.

— **A dohányfogyasztás csökkenése.** A dohányjövodek első felévi, e nyokban megjelent kimutatásában is híven visszatükröződik a gazdasági válság szociális hatása. A mult evekben szokásos 5—8 százalékos emelkedés helyett kereszszámbau 2 százalékkal csökkent az év első felében a dohányfogyasztás. A jobb fajok fogyasztását a krízis csökkentette, — az olcsóbb dohányfajták visszaesését a feszült külső politikai helyzet okozta, aminek folytán 300 ezer ember volt hosszú ideig Boszniában. Különösen az év első hónapjai voltak a rosszak a fogyasztásra; matucióstól kezdve javult a helyzet. A pénzügyminiszterium jelentése szerint az év első felében 30 millió szivarral és 1000 millió cigarettával kevesebb fogyott el, mint a mult évben.

— **Paradicsom-befőzésre** alkalmas erős palackok 4 fillérjével kaphatók a nagy fogadóban.

— **Dupla élvezetté válik szabadsága,** ha elutasza előtt cipőre „Berzon“ gumiszarkokat tétel. Az új Berzon gumiszarok arany dobozban: a kényelmes, elegáns, ruganyos, tartos. Cipészetét kifejezetten „Berzon“t kérjen, ha jól akar jarni.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Méltóságos Mailáth Istvánné urasszony egy zsák almát, nagyságos Koczab Frigyesné urasszony egy zsák almát, egy vaka körtét és fel csak hagymát, nagyságos ifj. Lakner Lászlóné urasszony egy kosár szőlőt, öngyásága Bathy Mária urhölgy 2 zsák burgonyát, Garamszőlős község előjárósága 4 kor. és Garamtómács község előjárósága 2 kor. készpénzt voltak kegyesek árvahasasunknak küldeni. Amikor ezuttal is úgy magunk mint kis árváink nevében nagybecsű adományukért hálás köszönetet mondunk, — kerjük a jövőben is jóakarátú támogatásukat. Léva, 1913 október hó 17.

Bellán Sándor törökkanissal Schulpe Alfonz négyleti elnök.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.

Buza m. mázsánként 20 kor. 40 fillértől 20 kor. 60 fill. Kétszeres 17 kor. — fill. 18 kor. 40 fill. Rozs 17 kor. 40 fill. 17 kor. 80 fill. Arpa 15 kor. 60 fill. 16 kor. 40 fill. Zab 20 kor. — fill. 21 kor. — fill. Kukorica 15 kor. — fill. 17 kor. — fill. — Lence 60 kor. — fill. 62 kor. — fill. — Bab 23 kor. — fill. 24 kor. — fill. — Köles 12 kor 80 fill. 13 kor. 40 fill.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1918. évi okt. hó 12-től 1918. évi okt. hó 19-ig Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Kiszela István. Kopa J.	leány	Mária
Kovács Lajos Kis Julianna	leány	Gizella
Madarassy I. Szent-Imrey M.	fiú	Iván Béla
Kristó Géza Potovszky L.	fiú	Béla
Olivák Péter Lakatos Mária	leány	Mária
Frajka Rudolf Kabát Mária	leány	Julianna

Házasság.

Völögyen és menyasszony neve	Vallása
Botka Károly Póka Julianna	r. kath. ref.
Jakubik András Leviczek Róza	r. kath.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Pleska János	3 hó	bélhurut
Kocz István	35 éves	szív elfajulás
özv. Ivan Jánosné	59 éves	szívbenulás

Nyilttér.

82—1913. végreh. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a körmöcbányai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 24. számú végzése következtében Dr. Alfréd M. Kramer ügyvéd által képviselt Rudolf Maria javára 104 korona 10 fillér s jár. erejéig 1913. évi március hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felfoglalt és 720 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: üzleti berendezés nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a körmöcbányai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 24/3. számú végzése folytán 104 korona 10 fillér tökékövetelés, ennek 1913. évi január hó 14 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 66 korona 30 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Körmöcbányán az alperes lakásán leendő megtartására 1913. évi október hó 27-ik napjának delutáni 1/4 óraja határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, számság esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is eljendeltetik.

Ujbányán, 1913. évi október hó 11 napja.

Tóth Arthúr,
kir. bir. végrehajtó.

AUTÓ
bérelhető
órákra és napokra

Léván, Városi szálloda.

== Kölcsonkönyvtár ==
NYITRAI és TÁRSA R. T.
 könyvkereskedésében **LÉVÁN.**
 Előfizetés bármely nap kezdhető.

115—1918. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az újbányai kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. I. 42. számú végzése következtében Dr. Biederman Henrik ügyvéd által képviselt Eliás Ferenc javára 38 korona s jár. erejéig 1913. évi május hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfigyalt és 680 koronára becsült következő ingóságok u. m.: maria átlomány nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az újbányai kir. járásbírósg 1913. évi V. 87. számú végzése folytán 38 korona tökékövetelés, ennek 1911. évi november hó 15 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 28 korona 64 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Barsberenczen az alperes lakásán leendő megtartására 1913. évi október hó 24-ik napjának délutáni 5 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, legtöbbet ígérők, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfigyaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára elrendeltetik.

Ujbányán, 1913. október hó 12 napján.

Tóth Arthúr,
 kir. bír. végrehajtó.

89—1918. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a körmeözbányai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 83. számú végzése következtében Dr. Lányi Gyula javára 400 korona s jár. erejéig 1913. évi július hó 25-én foganatosított végrehajtás után le- és felülfigyalt és 740 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: juhot és széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a körmeözbányai kir. járásbírósg 1913. évi V. 83. számú végzése folytán 400 korona tőke után 1913. évi február hó 27 napjától 1913. évi július hó 29-ig járó 5% kamatai és eddig összesen 33 korona 40 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Jánosgyarmaton az alperes lakásán leendő megtartására 1913. évi október hó 25-ik napjának délutáni 2 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, legtöbbet ígérők, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfigyaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Ujbányán, 1913. évi október hó 12 napján.

Tóth Arthúr,
 kir. bír. végrehajtó.

138—1918. végrh. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. II. 1496/6. számú végzése következtében Dr. Várkonyi Kálmán ügyvéd által képviselt Bing Rezső javára 181 korona 30 fillér s jár. erejéig 1913. évi szeptember hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfigyalt és 3000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: férfi ruhaszövet nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a körmeözbányai kir. járásbírósg 1913. évi V. 103. számú végzése folytán 181 korona 30 fillér tökékövetelés, ennek 1911. évi április hó 15 napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 136 korona 60 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Körmeözbányán az alperes lakásán leendő megtartására 1913. évi október hó 28-ik napjának délutáni 9 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfigyaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujbányán, 1913. évi október hó 12 napján.

Tóth Arthúr,
 kir. bír. végrehajtó.

10—1918. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a körmeözbányai kir. járásbírósnak 1913. évi 16—1. számú végzése következtében D. Rosenthal Pál ügyvéd által képviselt Özv. Heumann József javára 25 K. s jár. erejéig 1913. évi február hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfigyalt és 764 kor. 50 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m. bútorok, varrógép stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a körmeözbányai kir. járásbírósg 1913-ik évi V. 16—2. számú végzése folytán 25 kor. — fill. tökékövetelés ennek 1909. évi november hó 9 napjától járó 5% kamatai, váltódíj és eddig összesen 65 kor. 50 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Ujgyarmaton alperes lakásán leendő megtartására 1913. október hó 22-ik napjának délutáni 5 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfigyaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujbánya, 1913. évi okt. hó 10 napján.

Tóth Arthur
 kir. bír. végrehajtó.

Vidéki előfizetőinket kérjük, hogy postahivatalunknál az előfizetés megújítása iránt szíveskedjenek intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

IRODA ÁTTELVEZÉS!

Dr. KAPP EUGÓ ügyvédi irodáját a Barsmegyei Népbank épületéből Deák Ferenc-utca 14. sz. alá a járásbíróssággal szembe helyezte át.

KOHN MANÓ

kályhás-mester
 Mozaik és Műkölap gyártó Léva.

50 % tüzelő anyag megtakarítás.

Kellemes és egészséges fűtés, ha kályhát az általam feltalált módszer szerint rakatja.

COKSZ és SZÉNFIGYÉSRE igen alkalmas.

Elvállalom új kályhák és tűzhelyek felállítását a legdíszebb kivitelig.

Továbbá a már használatban levő kályhák az új módszerre való átalakítását.

Az építendő közönség becses figyelmét felhívom saját gyártmányu

Mozaik és műkö

járdás lapjaimra egyszerű s díszes kivitelben melyek állandóan nagyobb mennyiségben raktáron vannak, vagy tetszés szerinti kivitelben is rendelhetők.

AZ ÚJ
Berson-
 minden sarkot
 üt

BERSONMŰVEK BUDAPEST VII

AUTO-fuvarozási vállalat.

Az utazóközönség szives figyelmébe ajánlom az új, fényes kiállítású Fiat autómát, mellyel a legnagyobb turautakra is vállalkozom. Tisztelettel adom tudtára a t. cz. utazóközönségnek, hogy a kilométerdíjakat tetemesen leszállítottam és ugy Léva és vidéke összes autofuvarozó vállalkozóinál olcsóbban járok.

Autótulajdonosok figyelmébe ajánlom a híres MICHELIN és PIRELLI autogummimat, melyet kívánságra adott méret szerint raktáron tartok.

IFJ. KRIEK JENŐ, Mángorló utca 17.

Eladó ház.

Léván, Klapka-utca 20 számú ház szabad kézből eladó, bővebb értesítést nyújt Dr. K MOSKÓ — BÉLA ügyvéd Léván. —

MA moziba
 megyünk!
 Az Apolló mozgósínház
 műsora igen érdekes.

Modern ház

a Mangorló utcában (17) 4 szoba konyha fürdő szoba, kamra, pin-cze, üvegezett folyosó mellék-épületben cselédszoba és mosó-konyha, parkirozott udvar, gaz-dasági udvar kis zöldséges-kert, kút az udvaron, 1914 május hó 1-től bérbeadó, esetleg eladó. Felté-telek **TOKODI IMRE** vendéglősnél tudhatók meg.

Szives tudomására adom

a t. közönségnek, hogy szövetraktáram-ban nagy választék áll nyári és őszi legfinomabb **hazai** és **angol** divat szövetekből.

Kedvező feltételek és jutányos árak. — Kérem tehát ezen kedvező alkalmat felhasználni és ruha szükség-letét ilyen előnyösen nálam beszerezni.

Kiváló tisztelettel

BORCSÁNYI GYULA

férfiszabó
a nagytözsde mellett.

Eladó ház.

Léván Galamb-utca 2. számú ház eladó. Ugyanott egy elegánsan butorozott szoba is azonnal kiadó.

Irodai alkalmazást keres

egy négy középiskolát végzett egyén. Megkeresések „Jellem” jeligere a kiadóhivatalba kéretnek.

Eladó ház.

Léván Teleky-utca 10. számú ház szabadkézből eladó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos vagy megbízottja Dr. Kersék János ügyvéd Léván.

Kertészet.

A nagyérdemű közönség szives tudomására adom, hogy kertészetem **Báti-utca 22. sz. a.** megnyitottam.

Csokrok és koszorúk jutányos árban és a legizlésebb kivitelben készíttetnek.

Virágok gondozását házaknál is vállalom.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Tamás János
műkertész.

Eladó ház.

Honvéd-u. 24. számú ház — kényelmes és modern uri lakás — szabadkézből eladó. — Bővebb felvilágosítást ad a **Kereskedelmi bank Léva.**

Szolga kerestetik.
A lévai megyei kórházba
szolga kerestetik. Értesítést
nyújt az Igazgatóság. — —

Eladó ház.

Ozma-tér 6-ik számú ház szabad-
kézből eladó. — Bővebbet **Kehn**
Adolfnál, Stomfa (Pozsony megye.)

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

Léván.

Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választéku állandó gépkiállítás van berendezve.

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle motorok minden nagyságban, Hofherr és Schrantz gőzcséplő készletek, eredeti Melichár-féle vetőgépek, Bächer-féle ekék és talajművelő eszközök, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek. Világhírű **RAPID** lénczoskutak.

Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban.

Pigler

Ruhákat fest és tisztít

Gallérokat vasal

Léva

Klapka-utca 22.

A Községi
Tisztviselők
Országos
Együletének
szerződéses
szállító.

KERN TESTVÉREK

fűszer-, gyarmatáru- és vasnagyszerkedése

Alapított 1881.

LÉVÁN.

TELEFON 14.

Legolesőbb bevásárlási forrás
legjobb fűszer- s csemege árukban
valamint mindennemű vasáruk és konyha
felszerelési cikkekben.

Mezőgazdasági kerti, méhészeti, tej-
gazdasági szerszámok, épület és bútor
vasalások gyári raktára.

A Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet
gyártmányainak, Szuperfoszfátnak legolesőbb
beszerzési forrása.

6970—1913. szám.

Felhívás!

Az 1892. évi XV. t. cz. végrehajtása iránti utasítás 27. §-a értelmében tudomására adom a város lakosainak és főként az adóköteles feleknek, miszerint a kir. pénzügyigazgatósággal 21686—V. 1913. szám alatt kötött és a m. kir. pénzügyminiszterium által 106.306 szám alatt jóváhagyott megváltási szerződés alapján

Léva város területén az állami borital és húsfogyasztási adóknak

az 1914. esetleg az 1915. és 1916. években leendő beszedésére is Léva város van jogosítva. — egyuttal pedig az adóztatás mikénti gyakorlására nézve a következőket teszem közzhírré:

I. A borital adó és ezzel kapcsolatban a bor után szedett városi adópótlék is a bor és húsfogyasztási adótörvények és szabályok hivatalos összeállításának 12—65 §§-ai értelmében fog beszédeni. — Azok az adóköteles felek, akik a fennálló szabályok értelmében a boritaladó utólagos befizetésére vonatkozólag a fenti szabályok 17, 23 és 24. §-aiban körülírt kedvezmények jelenleg is birtokában vannak és a kedvezmény további megtartása iránti óhajukat a városi javadalmi hivatal ügyvezetőjénél folyó évi december 31-ig bejelentik: a kedvezménynek továbbra is élvezetében maradnak.

Minden más egyén, aki a borital adó utólagos befizetésének kedvezményével nem bír, — habár ez iránt folyamodott is, — mindaddig míg e kedvezményt el nem nyerte, az általa a beszedési körzet területére beszállított vagy e körzetben készletben birt bor után az árszabás szerinti adót három nap alatt lefizetni tartozik.

Oly felekkel szemben akik méltányos egyezsége lépni óhajtanak, hajlandó az adó beszedésével megbízott városi „Javadalmi hivatal” a bor italdónak és a városi borital adópótléknak — a törvény rendelkezéseikhez képest való tételenkénti beszedését egyezségeileg megállapítandó átalány összeg fizetése ellenében mellőzni.

II. A húsfogyasztási adó és ezzel kapcsolatban a hus után szedett városi adópótlék a bor és húsfogyasztási adótörvények és szabályok hivatalos összeállításának IV. kiadás 66—87. §§-ai értelmében fog beszédeni.

Hajlandó azonban a Javadalmi Hivatal úgy az említett hivatalos összeállítás 66. §. A. I. a. pontja alá tartozó iparüzőkkel, valamint oly magánfelekkel kik az általuk fogyasztott húst rendszeresen más beszerzési körből szerzi be az árszabás szerinti adóztatás helyett méltányos átalányban kiegyezni.

Azokkal az adóköteles és magánfelekkel, akik fogyasztási adójukat évi átalány összegben óhajtják fizetni

a f. évi november hó 10. 11. és 12. napjain

d. e. 9-11 óráig a városház I. emelet 4. sz.

alatti helyiségben tartandó egyezkedési tárgyaláson hajlandó az adószedésre jogosított Javadalmi Hivatal egyezsége lépni.

Felhivatnak tehát az érdekelt felek, hogy ott annál is inkább megjelenjenek, mert ellenkező esetben úgy fognak tekintetni, mintha egyezkedni hajlandók nem volnának és így velük szemben is a tételenkénti adózási eljárás fog alkalmaztatni.

Szabad egyezség létrejötte esetén az egyezség tartamára és hatályára valamint az adóátalány összegének fizetésére nézve az egyezség határozmányai lesznek mérvadók.

III. A szesz és szeszese italok után szedett városi adópótlék az e tárgyban 3415—1899 sz. a. alkotott és 14530—VIII. 900 sz. a. jóváhagyott városi szabályrendelet értelmében az 1914 évben is változatlanul fog beszédeni.

Kelt Léván, 1913. évi október hó 16-án.

Bódogh Lajos
polgármester.

Nyomatott Nyitrai és Társa r. t. gyorsajtóján Léván.

1913—4288 évi szám.

Termelt tűzifa eladás.

A garamrévi m. kir. erdőgondnokság Garamrudnó közelében levő 34. tagjában kitermelt és a vevőknek erdei rökodókon szolgáltatandó 13241 ürköbméter tűzifa zárt írásbeli ajánlatok útján el fog adni.

Kikiáltási ár: 4118 kor. 68 fillér.

Bánatpénz: 500 kor.

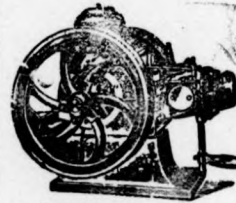
Az ajánlatok legkésőbb 1913 évi november 6-án déli 12 óráig nyújtandók be Zsarnóczán a m. kir. erdő hivatalnál, a hol azok november 7-én délelőtt 10. óraker fognak nyilvánosan felbontatni.

A faanyagok és kikiáltási árak részletes kimutatása, az árverési és egyuttal szerződési feltételek, ajánlati úrlap és boríték a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál szereshetők be.

Zsarnóca. 1913. évi október hóban.

M. Kir. Erdőhivatal.

A világhírű
és legújabb rendszerű

TELEFON 12-76.

BOLINDER

NYERSOLAJ--MOTOROK

— és azok alkatrészei kizárólag —

Anyos Imre cégnél kaphatók
Budapest VI., Podmaniczky-utca 17.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jól állás. Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek! Felvilágosítás és ingyen árjegyzék!

SZAMITSA KI AZ UJJAIN

hogy milyen előnnyel jár Önre, ha

KERN TESTVÉREK

fűszer-, gyarmatáru és

vasnagykereskedésében

vásárol be.

A Budapesti Asztalos
Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

és szövetkezet

mint az Országos Központi Hite'szövetkezet tagja,
Budapest, VIII., József-körút 28. (Békkocsis-utca sarkán) Budapest, VIII. kerület Üllői-ut 18.

állandó

lakásberendezési kiállítása

nyitva reggel nyolcz órától este nyolcz óráig.

Beléptidij nincsen.